

odposlala; pa tudi slišimo, da so vsi tukajšnji župani se v času vojaške nabire v Mozirji, dne 9. sušca prilike poslužili, ter posvetovaje dotično prošnjo skupno visokej zbornici odposlali; — vendar nismo zagotovljeni, dokler nam kakšen časnik ne naznani. Žalostne, sila žalostne razmere imamo pri tukajšnji c. kr. okr. sodnji v Gornjemgradu! Bodi visokej drž. zbornici, posebno pa našim vrlim poslancem potoženo, kako se pri tukajšnji sodnji naš premili materni jezik na stran poriva, ter povsod le nemščina v veliko nejevoljo nam usiljuje. — Če pa Slovevec prosi slovenskih mu razumljivih dopisov, ošteje ga ondotni sodnik prav osorno; — dá, celó z žandarmi mu preti, če ne bo pokoren. Zaupno pričakujemo rešitve od drž. zbora; posebno pa od naših vrlih poslancev, da bodo nam slovenščini nasprotujoče uradnike odpravili in njej prijaznih mož za uradnike k nam nastaviti dali.

Iz Frauheima. (Slovo.) Črez 20 let pastirovali so pri nas kot župnik č. g. Franc Rath. Vestno so opravljali težavne dolžnosti pridnega, zvestega dušnega pastirja. Bili so nam vselej zavoljo svojega pastirovanja dragi in ljubi. Sedaj so nas zapustili peselivši se k svetemu Lovrencu na Dravskem polji. Na den odhoda zbrali so se vsi predstojniki srenj cele fare, šolsko vodstvo, krajni šolski svet, cerkveni odbor in ključarji ter so šli čestitemu gospodu se zahvalit za njih dolgoletni trud in mnogovrstno požrtvovanje. Želeli smo jim in vselej želimo, da jih Bog še mnoga leta ohrani zdravih in zadovoljnih. Framčani se jim pa bodo vselej hvaležno spominjali, dokler bo stala nova in prelepa Frauheimska farna cerkev, katera je na njihovo prizadevanje bila pozidana! Bog jim plati ves trud in vso skrb pri nas: Hvaležni Framčani.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Poslanci ogerskega in našega državnega zbora posvetujejo se (delegacije) na Dunaji o Bosni in Hercegovini. Hrabri vojaki so vstajali potlačili, treba je nekaj storiti, da se upor ne ponovi, zlasti je treba pustiti več vojakov in sezidati nekoliko trdnjav. Stroški stanejo do oktobra 23 milijonov goldinarjev. Obedve deželi stanete do sedaj Avstrijo blizu 150 milijonov. Zadnji čas je toraj, da deželi za vselej priklopimo Avstriji. Vojni minister je obečal kmalu precej rezervistov poslati domov. — Državni zbor avstrijski, ogerski pa hrvatski deželni zbor sedaj zborujejo, slednji povdarja potrebo Magjarom dopovedati, da Reka ni magjarska, nego hrvatska. — Zoper Jude začeli so se tudi Nemei zraven Magjarov gibati, največ na Dunaji, kder je v ta namen bilo več ljudskih shodov. — Nemški liberalni poslanci so se sprli med seboj, ker so jezni, da jih je „pemski“ dr. Herbst v klanec zapeljal, iz katerega ne morejo ne naprej ne nazaj; štajer-

ski poslanci nekateri so uže zapustili dr. Herbsta, med temi grof Walterskirchen, poslanec gornještajerskih mest. Ta je odložil poslanstvo pa jemlje slovo od volilcev, ter jim razkaziva grehe liberalcev. Vkljub temu ga hočejo zopet voliti, kar znači, da mu dajejo prav. Sploh pa se jemu podobnih Nemcev vedno več oglašá, ki zametujejo grdo razzajanje zoper Slované. To je bridek pelin spodnje štajerskim nemčurjem, ki vedno Nemce ščujejo na Slovence in sedaj snujejo nekov „Parteitag“ ali shod, v Celji, Ptuj ali Mariboru, kder bi mastno jedli in trdno pili in zraven na Slovence debelo kričali, češ, da hočejo Nemce požreti, in več takih bedarij. — Pod grofom Hohenwartom zborujoča komisija na Dunaji je baje priznala, da dve višji deželni sodnji, ena v Trstu, druga v Gradci, preveč denarjev stanete, in da se lehko obedve razpustite in ena sama v Ljubljani ustanovi. Prihranilo bi se kakih 60.000 fl. na leto. — V Hercegovini in Bosni so naši vojaki uže 1500 kilometrov cest popravili, v Krivošijah trpi Varaždinski in Primorski regiment največ, ker mora visoko ob Črnogorskej meji v debelem snegu pod šotori stanovati in mejo čuvati.

Vnanje države. Iz Bismarkove Nemčije vre vedno več ljudi dalje v Ameriko, pretečeni mesec je se nad Hamburg izselilo čez 12.000 ljudij. Preganjanje katoličanov prenehava; pri papeži je za nemškega posebnega poslanika imenovan nek g. Schlözer. — Ruski car je zavoljo domačih homatij prisiljen mirovati in je toraj staremu knezu Gorčakovu dal plem. Giersa za naslednika, da vodi zunjanjo politiko tako, da ne bode vojske. Za kronanje carja v Moskvi delajo velike priprave. Od Turkov zahtevajo Rusi poplačanje vojnih stroškov, katere so še dolžni. — Srbski kralj Milan potuje s kraljico po deželi. — V Egiptu so precejšnje zmešnjave, kojim bi sultan najrajši s tem konec naredil, da bi vojakov tje poslal; tega pa mu evropske velevlade ne pripuščajo; Egipčani bi pa radi bili sami svoji in neodvisni od grabljivih evropskih kapitalistov. — Papeža v Rimu obiskal je ruski knez Vladimir, pruski princ Henrik in Würtembergski kralj, ki je baje h katoliškej cerkvi prestopil. — Francoski freimaurerji so v zbornici poslancev in starešinstva sklenoli, krščanski nauk v vseh šolah prepovedati. Škofje so začeli se boriti zoper tako goropadno nasilstvo zoper verno ljudstvo. — Angleški konservativci si močno prizadevajo ministra Gladstoneja spodrinoti. — Amerikanci se bojijo Kitajcev in so tem priseljevanje prepovedali na 10 let.

Za poduk in kratek čas.

Iz Mostara v Metković.

II. Po dolgočasni pa trudapolni vožnji mimo sel Odbine, Gubavice, Pisci, Bivalja in Brda, dospeli smo v vas Dumanović, ko je solnce že drugo

polovico svojega polukroga na nebu črtalo. Kato-liški herecegovec Marko Mijatović nam je oskrbel v bližnjem hanu kruha, sira pa kave. Predno je kočijaž konje nakrmil, pripovedoval mi je Marko obilo zanimivih rečij posebno o trdnjavi Stolcu, kamor od Dumanovića ni daleko in pelje tje prav lepa steza. Mož se je boril pri Stolcu pod vod-stvom vojvode Musića, ktereга je nad vse junake povzdigoval in slavil.

Po sladkem odpočitku udarimo ob treh po-poldne dalje po grapasti in vratolomni cesti mimo večjih in manjših mest kakor Počitelja, ki leži ob desnem in levem obrežji Neretvinem ter se pot-niku le za par trenutkov pokaže iz svoje nižine; mimo mestiča Tasovići, ki šteje pičlo kopo revnih koč in ima pod nogami krščansko pokopališče.

Ko smo premostili reko Bregavo, srečali smo Gabelo, obdano z obzidjem, ktero mesto je moralo svoje dni Benečanom carino ali colnino odrajto-vati; od tod tudi ime italijansko Gabella — kar pomenja, colnino ali davek državni; dalje smo videli Višice, Čeljevo, Trsane, Dračevo, Doljane in Džumrukane.

Da ni Narente pa Bregave in Krupe in dru-zih pritokov, pot bi bila presametna in predolgo-časna. Mični so res potoki v samotnih krajih. Ra-dostno in svobodno teko sedaj tiho in mirno, ka-kor lastavice; sedaj skakljaje in igraje kakor otroci, stiskaje se med visoke bregove; a ne dolge za tim razlivaje se čez dol in plan. Voda je duša samotnih puščav. Ona je življenje, budi življenje, vabi k življenju.

Ob vodi zelene travniki, cvetó rožice, se pase drobnica, pojó pastirji; tu ropotajo in klo-pčejo mlini, škrlineajo žage; tu se smejo livade in trate; nastajajo vasi in trgi in tu naraščajo mesta. Tako je vse modro vredil modri vstvarnik. Obžalovali smo, da je nastopil mrz in mrak, po-prej ko smo prekoračili turško mejo in pozdravili domačo zemljo.

Pomagalo ni, da smo z Josue-tom prosili: Solnce ne pomikaj se proti Gabaonu in luna proti dolini Ajalonski. Odočilo se je solnce za gore; in večernica, ki je izmed zvezd naj lepša, kakor pravi stari oča Homer (Il. 22, 318), gorela je že zdavna v vsem blesku, ko smo prigrmeli v avstrijski Metkovič.

Pozno v noč potrkal sem po ukazu vojačkenga poveljništva in po nasvetu mestnega župana pri velačastnem g. Jos-u Gabrić-u, župniku in šol-skem nadzorniku, da me sprejme pod streho, kar je prijazen gospod tudi gostoljubno storil in sicer za več dni, v katerih sem moral čakati parobroda ki me naj zapelje v Dubrovnik in dalje.

Preden damo Hercegovini in Mostaru slovo, hočem par dogodkov iz svojega bivanja v Mostaru navesti. Stopivši v soboto 25. januarija 1879 l. na glavni trg ali čaršijo, ki je srčna žila Mostar-skemu življenju, srečam nenadoma dolgo vrsto ljudi, ki so spremljali mrliča k poslednjemu po-

koju. Spoznal sem lahko in se prepričal, da je srbski ali pravoslavni pogreb.

Prvi so hodili 4 dečki za njimi 3 popi, glasno prepevaje mrtvašnice v staroslovenskem jeziku. Mrlič je ležal v sarkofagu, ki ni imel pokrova in je bil le z lepim tepihom zakrit. Za nosilci so stopali zuanci, prijatelji, sorodniki, vsi pokriti, molčeči, semtertje šepetajoči. Opazil nisem, da bi bil kateri možki — žensk ni bilo — kako molitvo opravil. Procesija se je vila po glavni ulici in je na-posled vpognila na levo po tesni ulici na hrib v cerkvo.

Spotoma so pogrebni trikrat postavili trugo na zemljo, da je duhovnik truplo pokadil in čez-nj križ napravil; in tu so se tudi vsi pričujoči po svojem obredu pokrižali. Zagrinjalo se je vselej privzdignilo, tako da si prav lahko vi-del suho in upadlo obličje ranjke, bojda stoletne ženke, koju so nosili k mirnemu počitku v gomili. Ko so došli spremljevalci v cerkvo, prižgali so si vsi tenke voščene sveče, ktere je razdelil cerk-veni strežnik. Na to molili so duhovniki dolgo časa čez mrliča, so ga pogostoma pokadili in konečno so mu obraz v podobi križa polili s tekočim vos-kom gorečih sveč. Po teh ceremonijah jeli so možje od ranjke slovo jemati; to je, spuščali so se po vrsti na noge in roke ter so se po dvekrat ali trikrat proti sarkofagu zagugali, naposled pa umrlo ženo v lice poljubili, nekteri skozi belo tančico, nekteri drugi pa so le-to odgrnili in goli obraz poljubili; naj brž bili so ti žalovalci naj bližji sorodniki, kakor je nekdo izmed tujcev so-dil. Da bi se bila komu v oko kakšna solza pri-kradla, ni bilo moči zapaziti. Vendar na marsi-kerem lici bila je naslikana globoka žalost, mila otožnost, temna resnoba in bridkost presilna. Po teh vsakako čudnih obredih stopil je arhimandrit bliže truge in je pokazal s prstom na mrliča re-koč: „Eto vam žene, ki je dočakala više sto let. Hriščanski je živela, hriščanski je dočakala ono starost in hriščanski je umrla. Oprosti jej Bože mili!“ Na to uskliknili so vsi: Oprosti Bože! oprosti! oprosti!

Sedaj jo odesno na pokopališče, ki se na-haja ne daleč od cerkve med vinogradi. Od du-hovnikov je samo oden šel do groba, vedno ka-deč mrliča s kadilnico; dečki pa so na vso moč kričali neprenehoma: Gospodine pomiluj! Grob ni bil globok niti prav širok. Položili so vanj ženo, zavito v belo tančico. Vrh so naložili plošč, pa tako, da se niso dotikale telesa, nego so slo-nele na robih, nalašč za to priredjenih. Ko je bilo dovršeno, nalije neki mož bistre rakije v majhne čašice, ter je ponudi pričujočim, kakor tudi cveb na krožniku. Po zmernem okrepanji zgrabil je vsak za motiko ter je nakopal nekoliko prsti v grob; kar se je godilo lepo po vrsti, tako da je pri zadnjem možu že bila gomila popolno dovršena in ni trebalo posebnega grobokopa. Za-grnivši truplo, razškropili so se pogrebni mirno in resno na vse strani. (Konec prihod.)

Smešnica 16. Dekla v službi pri nekšej gospej ulovila je nekaj nemških besed. To hoče pokazati, ko je prasica prasce izkotila. Hiti h gospej ter pravi: guä Frau, naša prasica pa viere Fadel imela, zwei beli in zwei beis. F. Vraz.

Razne stvari.

(Namesto umrlega Mirbaha) prišel je v Gradec nek grof Euzenberg, slovenščine bržčas popolnem nevedšč.

(Slovenske prošnje) državnemu zboru poslale so po g. baronu Goedelnu občine sv. Jernej pri Konjicah, Hotinja ves pri Mariboru, po g. Hermanu: Šratovci, Melé, Boračeva, Radenci Rhtarovi, Kapela, Hrastje, Meta, Murščak, Očeslavci Stavešenci, Mala nedelja, Radoslavka, Moravska, Godomerska, Voreja, Dravci, Pobreže, Pristova, Ločič, Jirsovec, Dolič, Drstelja, Trnovski vrh, Desenci, Zimica in Vurberg; po dr. Vošnjaku: Koprivnica, Veliki kamen, Mrčno selo, Lastnič, Sedlarjevo, pa tudi Srenja Medbrovnica na Koroškem. Slava in živele slavne slovenske občine.

(Podoba krasna) dr. Janeza Bleiweisa je videti v Mariboru v izloženem oknu trgovca gosp. Berdajsa v Mariboru in velja 7 fl.

(P. Bruno Jesih) izvrstno fotografiran na jeklorezne podobice dogodkov iz življenja Kristusovega ali Marijinega, podobo dobi vsak po pošti, ako 15 kr. dopošlje slavnemu predstojništvu čč. oo. frančiškanov pri sv. Trojici v Slov. goricah; pošta Hl. Dreifaltigkeit in Wind. Büheln.

(Za mesec maj) nove Marijine pesni so ravno kar izišle pod naslovom: Venec Mariji, kraljici brez madeža spočeti, zavetnici treh redov sv. Frančiška, v spomin 700letnice njegovega rojstva. Zložil in sestavil P. Angelik Heibar. O. S. F. I. snopič. Založili in ti-kali J. Blažnikovi nasledniki v Ljubljani 1882. Cena 70 kr., po pošti 75 kr.

(Zavoljo županstva v Grižah) dobili smo zopet več dopisov, pa vsi potrjujejo zadnji dopis v našem listi, vsaj zvečinoma. Vendar želimo, da se moške v eni občini stanujoči rajši prav lepo porazumejo in krščanski potrpijo drug z drugim, kakor da bi se po časnikih trgali.

(Smboteljski novi škof,) tedaj tudi škof slovenskih Prekmurcev bode od cesarja imenovan Sigmund Bubič, sedaj kanonik Veliko Varadinski.

(Slov. graška hranilnica) daje od 1. maja naprej 4°/_o in jemlje 6°/_o obrestij.

(Mráz ali slana) dne 11. in 12. aprila je od Vidma na Italijanskem po vseh avstrijskih deželah do ruske meje več ali manje hudo škodovala. Po nekod so vinogradi tako oškodovani, da je malo upanja na dobro trgatve. Okolo Maribora je trsove mráz stisnil, najhujše na visokih legah, v nižjih menje.

(Mariborske javne bolnišnice) oskrbniku Barthelnu so baje uže za 1100fl. pomanjkljeja dokazali. Usmilje-

nim sestram je dajal moko, maslo, meso, a povsod mestu ali deželi več naračunal. Če so sestre dobile n. pr. 24 kilo moke, je baje v svoj račun postavil 124 Kilo itd. To nam je jako zrel liberalen ptič, da se ga uže mariborski liberalci začenujajo sramovati. No Brandstetter tudi ni bil bolji!

(Pri občnem zboru) družbe duhovnikov je bilo oddanih 22 glasov. V novi odbor so bili izvoljeni gg. Hrg, Kosar, Modrinjak, Ogradi, Orožen, Stranjšak, Žičker. — Poročilo in račun od l. 1881 prihodnjšč.

(† Umrli) sta č. g. Gašper Majhenič, župnik pri sv. Miklavži, star 56 let, in č. g. Štefan Mohorko, kaplan, star 37 let.

„Coprnjak“ (Florijan) od Slov. Bistrice bil je v Celji kot goljuf obsojen.

(Pogorel) je Gradišnik v Vozenici do tal.

(Voz ubil) je Hödelčkinoga hlapca v Mahrenbergu, ker se je bil s steljo nanj zvrnul.

(Za družbo duhovnikov) so plačali gg. Gabere 50 fl., Matjašič 3 fl., Naprudnik, Lacko, Prešern po 2 fl., Vošnjak, Askere, Rat P., Ferk M. in Altmann po 1 glđ.

Loterijne številke:

V Trstu 15. aprila 1882: 43, 74, 12, 69, 72.
V Linci " " " 84, 66, 70, 55, 37.

Prihodnje srečkanje: 29. aprila 1882.

Naznanilo.

Od c. kr. okrajne sodnije v Slov. Bistrici se naznanja, da je prostovoljna dražba mladoletnim Jože Vreclnovim dedičem za lastno vino od leta 1881 v primeri 24 štartinjakov dovoljena in se bode dne

29. aprila 1882

dopoldne ob 11. uri v Studenicah in Klečah vršila tako, da se bode vino po cenitvi ali višje in za gotovo plačilo prodavalo.

1—2

Slov. Bistrici, 12. aprila 1882.

Vabilo na naročbo.

Te dni pošiljam mej svet zvezek svojih poezij. Kujiga bo 10 tiskanih pol debela, s prav krasnim in močnim papirjem, kakorsnega nij imela do zdaj nobena pesniška zbirka slovenska. Cena bode zvezku po jeden goldinar. Slovence, ako sem si pridobil mej njimi kaj čitateljev in prijateljev, vabim s tem prijazno na naročevanje. Naročila z naročnino vred naj se blagovoljno pošiljajo založniku g. Ignaciju Grundarju, c. kr. notarju v Logateci, pri katerem jedinemu se bode dobivala kujiga. Ob jednem prosim sl. občinstvo, zlasti gg. bogoslovce, dijake, pa tudi druge, ob jednem kraji živeče rodoljube, da bi blagovolili kujžico skupno naročevati, da s tem gosp. razpošiljateljju olajšajo trud.

„Zvonov“ X.